

HET BESTE UIT
TWEE WERELDEN

Een Indische dagopvang zonder zorg BUITENZORG VOOR WELZIJN

DOOR PETER HUIJS, BTH-THINKPICTURES

'Alles wat we hier doen gaat volgens gevoel en empathie', zegt Oscar Sanders, hoofd en oprichter van Buitenzorg voor Welzijn, een thuisbasis voor Indische Nederlanders in het Brabantse. Je stapt er binnen en je voelt het meteen: Indisch-thuis, de geuren, de geluiden, de constante activiteit van de *ladies* in de keuken — en dat allemaal in een hoekhuis van een woningrijtje in een wijk in Eindhoven. Het 'gevoel' is er.

We begroeten heel hartelijk de ouderen die er samen zijn, afkomstig uit het voormalig Nederlands-Indië, de Molukken en Indonesië. Het zijn ouderen die veel dezelfde dingen hebben meegemaakt, maar die ook best wel een grote onderlinge verscheidenheid kennen. Het is goed oog te houden voor die verscheidenheid. Het duizend-eilandenrijk dat Nederlands-Indië was, een grote archipel met heel veel grotere en kleinere eilanden, kent een bijna even grote verscheidenheid in eigen gewoonten en gebruiken.

Oscar Sanders ziet dat wel. Hij is een *blanda* met een grote dosis nuchterheid, die van aanpakken weet en het hart op de juiste plaats

heeft. Precies tien jaar geleden startte hij de dagopvang Buitenzorg voor Welzijn. Deels uit ontevredenheid, voor het grootste deel uit de goedheid van zijn hart.

Oscar is ooit begonnen als activiteitenbegeleider. Maar in toenemende mate werd hij ontevreden over het steeds bureaucratischer regime dat de managers van grotere zorginstellingen afdwongen. Hij zag hoe zijn cliënten daaronder leden. Vanuit die impuls startte hij de huidige dagopvang, vol wisselende activiteiten en bezigheden.

'Kijk, ik ben geen Indo', zegt hij, 'maar ik geef om Indische Nederlanders, ik maak me kwaad om wat zij hebben moeten doorstaan, want zij zijn keer op keer gepakt. Ze hadden hun jeugd in voormalige Nederlands-Indië, kregen een oorlog voor de kiezen met de jappen en toen nog de Bersiap-periode. In twee of drie fasen verplicht gerepatrieerd naar Nederland. Indische Nederlanders hebben alle zeilen bij moeten zetten om het te maken, om overeind te blijven. Ze kwamen in een land in wederopbouw, die weinig behoefte had aan immigranten uit een kolonie die het thuisfront bovendien verloren was. Hun spaargeld moesten ze

eerst opmaken, voordat ze steun kregen. De meubeltjes die de staat voorschoot, moesten ze tot op de laatste cent terugbetalen. Het is genoeg geweest!'

De dagopvang van Buitenzorg noemen ze de 'Indische Soos', met als centraal gegeven natuurlijk de gezamenlijke Indische *makanan*, de maaltijd, die rond het middaguur staat aangericht. O, de uitwisseling die er dan is, de herinneringen! Maar ook als een eventueel ongemak of verdriet dat een van de dagbewoners treft is er ruime aandacht. En zo is Buitenzorg ondertussen uitgegroeid tot veel meer dan een dagopvang. Want vanuit Hermelijnstraat 1 als basis is er al een grotere cirkel van betrokkenheid ontstaan. Oscar en zijn medewerkers hebben ook oog voor het wel en wee in de thuissituatie van de mensen die bij hem dagopvang genieten. En deze cirkel breidt zich automatisch uit: want als de mensen het moeilijk krijgen – niet alleen met de verzorging van zichzelf, maar ook met de samenleving, of de buurt, of de gemeente – springen zij ook in. Maatschappelijk werk, overleg met de sociale dienst, overal helpt Buitenzorg in Welzijn de beste oplossingen te vinden.

**'HET WORDT MEER EN MEER
BEKEND DAT DE INDISCHE
MENS OOK LICHAAMELIJK HEEL
ANDERS REAGEERT DAN
DE BLANKE WESTERSE MENS.
BIJ HET OUDER WORDEN, OF
BIJ DEMENTIE KOMEN ER
HERINNERINGEN VAN
VROEGER NAAR BOVEN
VANUIT INDONESIË'**

Sanders herinnert zich: 'Aanvankelijk had ik er wel aan gedacht om Buitenzorg ook meteen als een organisatie voor thuiszorg op te zetten, maar dan had ik meteen zestien mensen fte nodig voor zeven dagen per week, en dat vond ik te complex. Eerst dit maar eens goed op poten zetten, dacht ik. En met het ouder worden van onze doelgroep, nu zelfs al de tweede generatie, groeit de behoefte enorm. We zitten hier in een gebied met 6.500 mensen met een Indische of Molukse achtergrond; en in een straal van 15 km rond de stad wonen ongeveer vijftienduizend die een achtergrond in Nederlands-Indië of Indonesië hebben. Op een dag zal een aanzienlijk percentage daarvan niet meer helemaal zelfstandig kunnen leven, zo gaat dat.

In die zin ben ik wel blij dat we met Nusantara in contact zijn gekomen. Want zij willen hier in het zuiden juist met thuiszorg een voet aan de grond krijgen. Dan heb je de infrastructuur al, de professionaliteit, en we hebben afgesproken dat ieder zijn eigen autonomie behoudt. Maar wat belangrijker is: toen we daar op bezoek waren, voelden we meteen de overeenkomst met hoe wij het doen. De warmte, de

betrokkenheid, de menselijkheid ook. Trouwens ook: de geur! En iedereen heeft contact met iedereen, er is empathie en belangstelling.'

Aan de mogelijke samenwerking met Nusantara zit nog een ander aspect, dat wordt toegevoegd door Hans Bommezijn, voorzitter van het Indisch Netwerk Eindhoven, die bij ons gesprek is aangeschoven. Buitenzorg maakt deel uit van dit netwerk.

Voor zijn pensionering (alweer geruime tijd geleden) is Hans Bommezijn jarenlang werkzaam geweest bij de militaire gezondheidszorg, waar hij een systeem bedacht om alle medische bijzonderheden van al het militaire personeel

op te slaan, zodat als er ergens op de wereld iemand iets overkomt, alle gegevens direct uit de database oproepbaar zijn. Het systeem werkt nog steeds.

Logisch dat nu, na zijn pensionering, de gezondheidskant van de Indische mens hem boeit. Ook hij denkt dat het goed is om een samenwerkingsverband aan te gaan met Nusantara, met name vanwege de ontwikkeling van het expertisecentrum, in het kader van hun deelname aan het plan van aanpak van WVS: *Waardigheid en Trots. Liefdevolle zorg voor onze ouderen.*

'Het wordt meer en meer bekend dat de Indische mens ook lichamelijk heel anders reageert dan de blanke westerse mens. Bij het ouder worden, of bij dementie komen er herinneringen van vroeger naar boven vanuit Indonesië. Mantelzorgers weten dan vaak niet wat er aan de hand is, ook al doen zij nog zo hun best. Die herinneringen zijn in het Maleis. Maar waarom wordt er weer Maleis gesproken? En nog frappanter: Hoe komt het, zoals bij mijn schoonmoeder die zich niets meer herinnerde en stil bleef, dat zij zich weer volop ging uiten, na het horen van een Maleis liedje?

Voor mij maakt dat duidelijk dat er een ander soort zorg nodig is, cultuurspecifieke zorg, voor de mensen die hier komen. En wat dat cultuurspecifieke betekent, moeten we steeds weer uitleggen, zodat we de goede mensen in stelling kunnen brengen. Daarin is Nusantara al een stuk verder: bij hen moet iedere nieuwe medewerker een verplichte cursus over dat onderwerp volgen.'

Door de steeds veranderende wet- en regelgeving van de zorg is het voor Buitenzorg twee keer bijna kantje boord geweest. 'Twee jaar geleden hadden we nog een behoorlijke dip', herinnert Oscar zich, 'toen alles weer eens veranderde, met die PGB's, de persoonsgebonden budgetten. Ik dacht toen wel: nu kap ik ermee. Er zijn toen heel wat kleinere organisaties zoals de onze omgevallen. Maar wij konden die voorfinanciering opvangen, omdat we altijd hadden gespaard. We hebben ons herpakt, en vandaag is Buitenzorg een bloeiende Indische "grootfamilie".'

Zeker, het is gelukt, en het is goed geworden bij Buitenzorg voor Welzijn. Oscar Sanders tot

BEZOEK ONZE VOLLEDIG VERNIEUWDE SITE: WWW.NUSANTARA.NL

slot: 'We hebben een fijne mix goedgemutste Indische Nederlanders, medewerkers en vrijwilligers, die genieten van dagopvang in een omgeving die voor hen vertrouwd is. En wat er ook gebeurt, op 18 maart vieren we groot

feest, al moet ik het uit eigen zak betalen: ons tienjarig bestaan!' •

Dit artikel wordt u aangeboden door Stichting Nusantara Zorginstellingen.

HET BESTE UIT
TWEE WERELDEN

PATRIA

Ceintuurbaan 281
1402 HM Bussum
T (035) 6926111

RUMAH MELATI

Raemdonckstraat 76
1336 AL Almere
T (036) 529 62 97

RUMAH SAYA

Klein Hattem 34
7339 HJ Ugchelen
T (055) 534 00 10

INDISCHE GASTVRIJHEID IS VANZELFSPREKEND

Zoekt u voor uzelf of voor familie een plek waar de verzorgers het leven en behoeften van ouderen echt kennen en begrijpen? Zoekt u een thuis waar het respect, de kwaliteit en het persoonlijk aspect meetellen?

U VINDT DIT IN ONZE WOONZORGEN VERPLEEGHUISCENTRA
Wij leveren professionele intramurale en extramurale zorg vanuit de Indische achtergrond en cultuur. Vanzelfsprekend op basis van persoonlijke invulling en vrijheid om eigen keuzes te maken voor uw dagindeling. Met aandacht en ruimte voor herinneringen en activiteiten aan Nederlands-Indië. En als expertisecentrum zijn onze medische kennis en verpleging helemaal afgestemd op de cultuurspecifieke eigenheid van de

Aziatisch-Indische mens. Bij Nusantara vindt u de gezelligheid en saamhorigheid van de Indische gemeenschap. Spontaniteit en gastvrijheid, 'net als thuis', waar de familiesfeer duidelijk tot uitdrukking komt.

U ruikt, proeft, voelt en hoort het voormalig Nederlands-Indië, die herinneringen van vroeger doen herleven. Dit alles vindt u terug in de activiteiten die wij organiseren, zoals muziek- & dans-, kumpulan- en makan-activiteiten.

BENT U GEÏNTERESSEERD?

Bel ons op telefoonnummer (055) 534 00 10 of stuur een e-mail info@nusantara.nl.

www.nusantara.nl